

L'explosió demogràfica dels Països Catalans

La població dels Països Catalans creix de manera insostenible empentada per la migració. La previsió per al futur no permet ser gaire optimista.

La població dels Països Catalans creix a un ritme vertiginós. En els últims vint anys ha augmentat gairebé en un 22%. Sobretot per causa de l'allau d'immigració, que l'explica en més del 90%. Què pot passar en el futur? És molt difícil saber-ho. Tanmateix, coneixem la realitat de l'evolució recent, les projeccions oficials fetes en el passat sobre la població que tindriem el 2005 i la correcció que la realitat ha imposat, i disposem finalment de la projecció oficial per a d'aquí una dècada, el

2017. Amb totes aquestes dades el lector es pot fer una idea aproximada del futur demogràfic del nostre país.

Les causes del 'boom' demogràfic. L'any 1986 l'estat espanyol entrava en el Mercat Comú, el que avui és la Unió Europea, i començava la modernització econòmica que permetria anar restant diferències amb els països del nostre entorn. En aquell moment cada un dels tres territoris dels Països Catalans sota administració espanyola ja disposaven de governs autonòmics. A Catalunya governava el nacionalisme de CiU. Al País Valencià, el socialisme, el PSOE, que també ocupava el Govern de l'estat. I a Balears, el conservadorisme del PP. Les tres forces majoritàries en cada un dels nostres països havien donat un clar suport a la integració en les estructures comunitàries europees. No hi ha dubte, en efecte: en aquestes dues dècades el desenvolupament econòmic ha estat fruit, en bona part, de la integració en la Unió Europea. Ara bé, la cara del creixement econòmic també presenta una conseqüència en forma de creu: un increment tan enorme de la població que ha provocat desequilibris importants a les societats d'acollida, en aquest cas els Països Catalans.

La bona salut econòmica ha atret gent que ve a buscar feina. És la immigració laboral, la que es coneix com la del "sud". No és del tot correcte, el terme, perquè, si bé és cert que majoritàriament prové d'Àfrica i de Sud-amèrica, també és ver que han arribat treballadors de l'orient europeu i asiàtic. D'altra banda, la integració a la Unió també va convertir l'estat espanyol, i especialment del litoral mediterrani, en una zona molt atractiva per a la immigració del nord, europea i d'alt poder adquisitiu, que buscava una segona -i de vegades primera- residència. D'aquests immigrants, n'hi ha de dos tipus. Un, els jubilats -alemanys i britànics, sobretot-, que des del moment de la integració pogueren adquirir residències sense cap restricció legal a l'estat. En bona mesura el lloc triat se situa al litoral dels Països Catalans. L'altre cas és el de professionals que es desplacen a ca nostra per treballar en feines de mitjana i alta qualificació o bé per dedicar-

se a activitats empresarials de molta empena, com hoteleria o construcció. La immigració residencial de jubilats és molt important per exemple al País Valencià, on estadísticament representa la majoria de nous residents.

Val a dir que hi ha països de la Unió que imposen certes restriccions a l'hora que naturals d'altres estats hi comprin residències. No és el cas de l'estat espanyol. Justament aquesta mancança de regulació legal ha estat aprofitada pels governs autonòmics de Balears i del País Valencià per dissenyar una política econòmica que té per objectiu atreure nous residents. Per exemple, Gabriel Cañellas (president balear entre 1983 i 1995), en el discurs d'investidura de 1991 expressà que el gran objectiu econòmic per als anys següents era atreure el "turisme de segona residència". Perquè aquests visitants, d'alt poder adquisitiu, comprarien cases a les Illes per residir-hi tot l'any o si més no durant una sèrie de mesos. Deixava entendre que això animaria la construcció, un sector amb molta capacitat per fer de motor del mercat laboral. Els estrangers "del nord" eren, al capdavant, un tipus de nou resident d'importància estratègica per a l'economia balear. Aquesta estratègia política hagués estat impossible en cas d'existir restriccions legals a l'hora d'adquirir habitatges. Per altra banda, l'alliberament posterior del transport aeri, amb el consegüent abaratiment del preu dels bitllets de les companyies, ha facilitat com mai els desplaçaments, i aquest tipus de nous residents s'ha multiplicat. Si fa no fa és el mateix model que ha seguit el País Valencià. No ha estat així, o no tant, a Catalunya.

Pel que fa als successius governs espanyols, tot i que no hi ha hagut cap que hagi dit clarament que aquest model sigui també el seu, els fets demostren que han seguit el mateix camí o almenys que no han imposat cap impediment. A grans trets el creixement econòmic es concentra en el litoral mediterrani –a banda de Canàries i Madrid–, més concretament als Països Catalans, i es basa, a banda del turisme de sol i platja clàssic, tant en l'atracció de nous residents vinguts del "nord" com en el desenvolupament de la construcció, que requereix de mà

Evolució de la població de dret als Països Catalans

	1986	1995	2006
CATALUNYA	5.978.638	6.226.869	7.083.618
PAÍS VALENCIÀ	3.732.682	4.028.774	4.772.403
BALEARS	680.933	787.984	986.333
Països Catalans	10.392.352	11.043.627	12.842.354

L'increment demogràfic als Països Catalans

	1986-1995	1995-2005
CATALUNYA	248.231 (4,1%)	768.337 (12,8%)
PAÍS VALENCIÀ	296.092 (7,9%)	663.675 (16,4%)
BALEARS	107.051 (15,7%)	195.147 (25%)
Països Catalans	651.274 (6,2%)	1.627.159 (14,7%)

Projeccions de població als Països Catalans

	Projecció a 2005	Desviació s/realitat	Projecció a 2017
CATALUNYA	6.377.813	9,6%	7.794.750
PAÍS VALENCIÀ	4.274.367	9,8%	5.422.529
BALEARS	885.160	1,1%	1.185.474
Països Catalans	11.537.340	9,8%	14.402.753

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE) i elaboració pròpia.
 NOTA: S'han considerat els Països Catalans sense la Catalunya Nord perquè les fonts estadístiques a l'abast, les de l'INE, no inclouen la part del territori sota administració francesa.

d'obra barata: la immigració del "sud" i l'espanyola.

Per descomptat, aquesta anàlisi de les raons és excessivament sintètica, però permet emmarcar la conseqüència més important d'aquest model econòmic durant els darrers vint anys: el boom demogràfic esperonat per la immigració.

Present i futur demogràfic. La població dels Països Catalans s'ha incrementat en gairebé un 22% en els últims vint anys (1986-2005). Sempre, segons les xifres oficials de l'INE. No tothom, però, dona validesa absoluta a aquestes dades. L'expert balear en demografia Pere Salvà –vegeu entrevista a la pàgina 24– no es creu les dades oficials de la població de dret de 2005. Està convençut que la població real és superior i que les pròximes actualitzacions de les dades ho demostraran. Així mateix, cal tenir present que les dades són relatives a població de dret. Per obtenir la de fet, la real, cal sumar-hi els estrangers jubilats que no es troben al cens, els im-

migrats laborals "sense papers", etc. Perquè al cap i a la fi tota població resident, al marge de la seva situació legal, consumeix recursos i serveis, i també necessita atenció.

Donant per bones les xifres oficials, déu n'hi do l'evolució: més de 2,2 milions de nous ciutadans en vint anys. A més, si s'observa el ritme el creixement –vegeu gràfic d'aquesta pàgina–, tot d'una es veu que no ha estat un increment equilibrat al llarg de les dues dècades, sinó que s'ha concentrat en els darrers deu anys. I en realitat és en els últims cinc quan més s'ha notat. El creixement vegetatiu explica, a tot estirar, un 8%, 9% o, màxim, 10% de l'increment. La resta és degut a la immigració.

Això significa que les estructures autonòmiques, així com la resta de l'administració pública –diputacions, ajuntaments...– és impossible que hagin disposat de prou recursos –humans i econòmics– per atendre aquest allau de gent tan ràpid i intens. Dit d'una altra manera, l'administració teòricament responsable de canalitzar

Portada

Electors del futur

legalment el fenomen, la central, no ha fet cap mena de previsió. Ho proven els continus canvis legals que s'han produït a l'estat entre el 2000 i 2005 –sota governs conservador i socialista– sense acord de les forces majoritàries. Justament en el període de més arribada d'immigrants.

Pel que fa a les diferències entre territoris, queden paleses amb una ullada superficial a les taules estadístiques –requadre 2– que mostren el desequilibri. Si bé en tots els casos la progressió és enorme, destaca molt les Balears en termes relatius. No és que l'increment català (17%) sigui poca cosa i sens dubte és molt considerable el valencià (25,7%) però tot dos queden empentits comparats amb el balear (44,4%): ja no es tracta en aquest últim cas d'un simple augment de població de la societat d'acollida, sinó d'una vertadera alteració d'aquesta societat, via immigració.

Què passarà els propers anys? Continuarem creixent a aquests ritmes insostenibles? S'aturarà la immigració?

Totes les previsions indiquen que la població dels Països Catalans continuarà creixent en els pròxims anys.

Marroquins al Principat, anglesos i alemanys a la resta

Els extracomunitaris, és a dir, les persones procedents de països no pertanyents a la Unió Europea, conformen el gruix de la població immigrant dels Països Catalans. Això és degut, sobretot, a la important colònia de marroquins i equatorians instal·lada al Principat. Els primers sumen més de 181.000 persones, mentre que els segons en són 81.000, només a Catalunya.

Les dades de l'últim padró provisional de l'INE deixen ben clar que, mentre que al Principat la major part de la població immigrant ha vingut per raons de treball, al País Valencià i Balears han vingut a residir. Així, 105.000 immigrants del País Valencià provenen del Regne Unit, mentre que 26.000 dels que viuen a les illes són alemanys. En el cas del País Valencià, a més, també hi ha una presència important de persones de l'est. 72.000 romanesos viuen en terres valencianes.

LLOCS D'ORIGEN DE LA POBLACIÓ IMMIGRANT*

	Catalunya	País Valencià	Balears	Total
Marroc	181	50	15	249
Equador	81	51	9	141
Regne Unit	16	105	17	138
Alemanya	18	36	26	80
Perú	27	3	1,2	3,2
Romania	49	72	4	125
Argentina	34	19	9	62
Bolivia	34	16	3	53
Colòmbia	39	38	6	83
Bulgària	8	21	3	32
Ucraïna	11	13	0,7	24,7

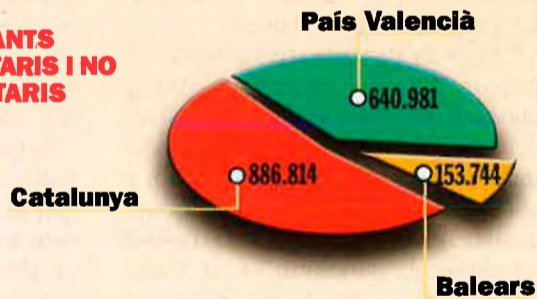
* milers

IMMIGRANTS COMUNITARIS I NO COMUNITARIS

	Catalunya	País Valencià	Balears	Total
Comunitaris*	132.422	233.339	72.464	438.225
No comunitaris	754.392	407.642	81.280	1.243.314
total	886.814	640.981	153.744	1.681.539

* Alemanya, Àustria, Bèlgica, Xipre, Dinamarca, estat espanyol, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Finlàndia, estat francès, Grècia, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Holanda, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Suècia

Font: INSTITUT NACIONAL D'ESTADÍSTICA
Gràfic: Miquel Benítez

El creixement es concentra en el litoral mediterrani i es basa, a banda del clàssic turisme de sol i platja, tant en l'atracció de nous resident vinguts del nord com en la construcció

L'INE fa projeccions de futur –vegeu requadre 3– sobre el comportament demogràfic. Assegura que d'aquí una dècada, el 2017, s'haurà alentit la progressió de la població i preveu que a partir del 2010 la immigració "s'estabilitzarà". Però aquestes consideracions les fa sempre per al conjunt de l'estat. Tanmateix, per al cas dels Països Catalans, la projecció preveu un increment en nombres absoluts (1,8 milions) per a d'aquí deu anys que s'acosta molt al creixement (2,2 milions) que s'ha produït en els últims vint. Per tant, dir que es moderarà el creixement en el nostre cas no és del tot vàlid. Això suposant que la previ-

sió es compleixi. Perquè, tenint en compte la projecció anterior, cal prendre-se-la amb reserves. La projecció feta per a l'any 2005 (sobre el cens de 1991) ha resultat tan equivocada que el mateix INE la considera "fora d'actualitat". En efecte, per al nostre cas la desviació ha estat de quasi d'un 10% a l'alça. Si s'apliqués la mateixa errada i en el mateix sentit a la previsió de 2017, el resultat seria que assoliríem prop dels 16 milions d'habitants. O el que seria el mateix: un augment de població d'aproximadament el 55% en només tres dècades.

Miquel Payeras

PROCESSÓ

DE LA
MARE
DE DÉU
DE LA
SALUT

 AJUNTAMENT D'ALGEMÉS

Dijous, 7 de setembre
A les 22 hores:
Processó de les Promeses

Divendres, 8 de setembre
A les 10 hores:
Processoneta del Mati
A les 20 hores:
Processó de Volta General

Muixerangues, Bastonets, Pastoretas, Carxofa,
Arquets, Llauradores, Tornejants...

Les tradicions ancestrals dels valencians
desfilen pels carrers d'Algemés
el 7 i 8 de setembre.

Algemés, 7 i 8 de setembre de 2005

FESTES

DE LA
MARE
DE DÉU
DE LA
SALUT

MEXICANES & MEXICANES